

Samhällskunskap

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. Kunskap om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss i en komplex värld och ta ansvar för vårt handlande. Det är alla människors ansvar att utveckla ett samhälle som präglas av demokratiska värden och förvalta jorden på ett sätt som främjar hållbar utveckling.

Syfte

Undervisningen i kursen samhällskunskap inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer, värden och arbetssätt. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att reflektera över värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle.

Genom undervisningen ska eleven stimuleras att engagera sig och uttrycka sig i olika sammanhang. Därigenom ska undervisningen bidra till att stärka elevens tilltro till sin förmåga att delta i samtal om samhällsfrågor och förmåga att fatta beslut om de tjänster och den service som samhället erbjuder. Vidare ska undervisningen ge eleven möjlighet att förstå digitaliseringens betydelse för samhällsutvecklingen och för den personliga integriteten. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare i ett snabbt föränderligt samhälle.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, hur man kan hantera information från olika källor och hur man kan hantera information i vardags-, samhälls- och arbetslivet samt vid studier. Den ska också stimulera eleven till att använda ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om samhällsfrågor.

Genom undervisningen i kursen samhällskunskap ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över demokratiska grundläggande värden, principer och arbetssätt,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i aktuella samhällsfrågor,
- jämföra och värdera tjänster och service som samhället erbjuder,
- använda digitala verktyg för att utföra ärenden och nyttja tjänster,
- söka information från olika källor och resonera om deras trovärdighet och relevans, och
- använda ämnesspecifika ord och begrepp.

Centralt innehåll

Att leva tillsammans

- Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen.
- Samhällets behov av lagstiftning. Några lagar och påföljder.
- Normer och regler. Konsekvenser av egna och andras handlingar och ställningstaganden.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.
- Politiska val och partier i Sverige. Riksdag och regering och deras olika uppdrag. Individers och grupperns möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling, till exempel genom att rösta i allmänna val eller skapa opinion i sociala medier.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Nyhetsvärdering, och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.

Att leva i Sverige

- Immigration och emigration till och från Sverige förr och nu, samt dess betydelse för kulturer och samhällen.
- Samhällsfunktioner och samhällsservice i närsamhället, till exempel lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), räddningstjänst, sjukvård, fritids- och kulturutbud.
- Yrken och verksamheter i samhället. Entreprenörskap.

Att leva i världen

- Grundläggande mänskliga rättigheter, till exempel alla människors lika värde.

Att undersöka verkligheten

- Metoder för att söka information från olika källor. Hur man kan värdera, bearbeta och presentera information, såväl med som utan digitala verktyg.
- Informationsspridning, reklam och opinionsbildning i såväl digitala som andra medier. Hur man kan urskilja budskap, avsändare och syfte.
- Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet samhällskunskap som kan användas för att till exempel samtala om samhällsfrågor och utvärdera arbetsprocesser.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven medverkar i att beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven bidrar till resonemang om mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven ger exempel på olika lagar och regler i samhället och bidrar till resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor medverkar eleven i att framföra argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och bidrar till resonemang om deras funktion och hur de kan användas.

Eleven medverkar i att hämta information om samhället från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord och begrepp.